

AB-Brüksel

Brüksel'de Bir Hafta

TÜSİAD

2026 / 34

TÜSİAD

12 Ekim 2026

BU SAYIDA:

AB - TÜRKİYE
AB – GENİŞLEME
AB - ÇİN
KRİTİK HAMMADELER
AB - ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ
STANDARTLAR

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU

İSTANBUL	tusiad@tusiad.org
ANKARA	ankoffice@tusiad.org
BRUSSELS	bxloffice@tusiad.org
BERLIN	berlinoffice@tusiad.org
PARIS	parisoffice@tusiad.org
WASHINGTON DC	usoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

13, AVENUE DES GAULOIS B-1040 BRUXELLES T: +32 2 736 4047

HAZIRLAYANLAR : Dilek İştar Ateş – Dilek Aydın

AB - Türkiye

- “İşlevsel işbirliğinden stratejik entegrasyona: Daha stratejik bir AB-Türkiye çerçevesi için seçenekler” başlıklı etkinlik Avrupa Politika Merkezi (The EPC) ve FIPRA ortaklığında 12 Ekim 2026’da Brüksel’de düzenlendi. Etkinliğin açılış konuşmaları EPC Avrupa ve Küresel İlişkiler Direktörü Almut Möller, Türkiye’nin AB Nezdinde Daimi Temsilcisi Büyükelçi Yaprak Balkan, AB Komisyonu Genişleme Genel Direktörü Gert Jan Koopman ve Birleşik Krallık’ın Türkiye Eski Büyükelçisi Sir Peter Westmacott tarafından yapıldı.

AB-Türkiye Gümrük Birliği’nin hizmetler, dijital ticaret, veri yönetimi ve kamu alımlarını da kapsayacak şekilde güncellenmesi ve “Made in Europe” yaklaşımının Türkiye’ye etkilerinin değerlendirildiği oturumda TÜSİAD AB Temsilcisi Dilek Aydın, BusinessEurope Uluslararası İlişkiler Kıdemli Uzmanı Sofia Bournou, AB Komisyonu Genişleme Genel Müdürlüğü Türkiye Bölümü Şefi Antoine Colombani, Türkiye İhracatçılar Meclisi Direktörü Mehmet Tan ve Euratex Ticaret, Sanayi ve Enerji Politikaları Uzmanı Giacomo Ferri konuşmacı olarak yer aldı. Etkinliğin yönetimi EPC Kıdemli Politika Analisti ve Türkiye Programı Sorumlusu Amanda Paul tarafından gerçekleştirildi.

AB’nin kamu alımları ile ilgili yeni düzenlemeleri ve sanayi teşviklerinin Türkiye’nin AB değer zincirlerine katılımına olası etkilerinin tartışıldığı etkinlikte söz konusu düzenlemelerin mevcut Gümrük Birliği’nin işleyişiyle etkileşimi değerlendirildi. Toplantıda Türkiye’nin Gümrük Birliği ve entegre üretim ağıları sayesinde Avrupa sanayi ekosisteminin ayrılmaz bir parçası olduğu vurgulanarak, Sanayi Hızlandırıcı Yasası’nın mevcut Türkiye-AB sanayi entegrasyonunu esas alan ve güçlendiren bir yaklaşımla tasarlanmasının önemini vurgulandı. Ayrıca, Türkiye’nin “Made in Europe” yaklaşımına etkin biçimde dahil edilmesinin Avrupa’nın ortak rekabet gücüne ve ekonomik güvenliğine katkı sağlayacağı değerlendirildi. Gümrük Birliği’nin modernizasyonu hedefi doğrultusunda mevcut sorunların çözümü ve yeşil-dijital dönüşüm, kamu

alımları gibi alanlarda düzenleyici işbirliğinin geliştirilmesinin eşzamanlı yürütülmesi gereği ele alındı. [İnternet bağlantısı için](#)

AB – Genişleme

- AB Komisyonu AB’nin gelecek dönemlerde yeni üyelerle genişlemesine hazırlık amacıyla yönetim, politika ve bütçe alanlarında gerekli düzenlemeler üzerine tebliği Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi’ne sundu. Tebliğde AB’nin işleyişini düzenleyen mevcut antlaşmalar çerçevesinde Birliğin daha fazla üyeye sahip olmasının mümkün olduğu ancak, AB ve aday ülkelerdeki idari kapasitenin güçlendirilmesine öncelik verilmesi gerektiği belirtiliyor.

AB Komisyonu genişleme süreci kapsamında yürütülen katılım müzakerelerinde, müzakere kümelerinin açılması ve diğer ara aşamalar için gereken kararların nitelikli çoğunluk oylaması ile alınmasını öneriyor. Ayrıca, AB’de karar alma süreçlerini hızlandırmak amacıyla vergi ve enerji politikaları ile yaptırımlara ilişkin bazı kararların da halen yürürlükteki “oybirliği” gerekliliği yerine “nitelikli çoğunluk” oylaması ile alınmasını tavsiye ediyor. Nitelikli çoğunluk oylamasının temel ulusal çıkarları gözeterek ilave önlemlerle birlikte uygulanabileceğine işaret edilen AB Komisyonu tebliğinde ulusal hassasiyetlere saygı gösterilerek, etkili karar alınabilmesini sağlayacak araçların (geçiş maddeleri ve geliştirilmiş işbirliği-passerelle clauses, enhanced cooperation) halihazırda mevcut olduğu belirtiliyor.

AB Komisyonu’nun önerisinde ayrıca şu açıklamalara yer veriliyor:

- **Acil fren hükümleri:** Kurucu Antlaşmalar bir üye ülkenin temel ulusal çıkarlarının tehlikede olduğunu belirtmesi halinde, nitelikli çoğunluk oylamasıyla karara bağlanacak bir konunun AB Konseyi'nde tartışılmasını talep etmesine olanak tanınıyor.
- **Ioannina mekanizması:** AB Konseyi birden fazla üye ülkenin bir karara karşı çıkması halinde bu mekanizmadan yararlanabiliyor ve veto aşamasına gelmeden uzlaşma sağlamak amacıyla görüşmelere devam edilebiliyor.

AB'nin mevcut önceliklerinin AB bütçesinden desteklenmesine devam edilirken, aynı zamanda yeni üyelere de destek sağlanabileceği açıklanıyor. 2028-2034 dönemini kapsayan AB Çok Yıllı Mali Çerçeve önerisi uyarınca aday ülkelerin AB'ye katılımı öncesinde "Küresel Avrupa Fonu" (Global Europe Fund) kapsamında mali yardım aktarılacağı; bu ülkelerin AB'ye katılımları sonrasında Ulusal ve Bölgesel Ortaklık Planları ile uyumlaşma, tarım, içişleri ve bölgeler arası işbirliği kapsamlarında ek finansman sağlanacağı belirtiliyor.

Ukrayna'nın tarım sektörünün büyüklüğü, yapısı ve yüksek verimliliği dikkate alınarak, hassas tarım ürünlerine yönelik özel düzenlemelerle mevcut AB ülkelerinin tarım sektörleri üzerindeki olası etkilerin sınırlandırılması öngörülmüyor. Aynı zamanda Ukrayna'nın geleneksel üçüncü ülke pazarlarındaki payını yeniden kazanmasına destek verileceği belirtiliyor.

AB Komisyonu aday ülkelerin AB'ye entegrasyonunun AB ve aday ülkelerdeki vatandaşlar ve işletmelere somut faydalar sağlaması gerektiğine dikkat çekerek, **kademeli entegrasyonu** sağlayacak mevcut araçların gözden geçirileceğini ve enerji, ulaşım, dijital ve savunma gibi stratejik sektörlerde entegrasyonu derinleştirme fırsatlarının belirleneceğini belirtiyor. Bu kapsamda kaydedilecek gelişmeleri izlemek, fırsatları belirlemek ve kademeli entegrasyonu sağlayacak çerçevedeki eksiklikleri gidermek için genişleme ülkeleriyle her yıl diyalog toplantıları düzenleneceğini açıklıyor.

AB Komisyonu'nun sunduğu tebliğde ayrıca şu adımların atılması öneriliyor:

- Yeni üye ülkelerin üyelik yükümlülüklerinden sapmalarını önlemek için katılım antlaşmalarına yeni hükümler eklenebilecek. AB değerlerinin ağır ihlali durumunda bu ülkelerin AB Konseyi'ndeki oy haklarının askıya alınması da mümkün olabilecek.
- Gerektiğinde işgücü ve hizmetlerin serbest dolaşımı, tarım, hassas ürünler, finansman ve ortak sistemlere katılım gibi alanlarda geçiş düzenlemeleri uygulanabilecek.
- Yeni üye ülkelerden sınırlı bir süre boyunca ikili anlaşmazlıklar nedeniyle başka ülkelerin AB'ye katılımını veto etmeme taahhüdü istenebilecek.

AB Komisyonu'nun önümüzdeki haftalarda yayımlaması beklenen 2026 yılı Genişleme Paketi kapsamında Karadağ, Arnavutluk, Moldova ve Ukrayna ile aşamalı entegrasyonu öngören yol haritalarını sunması bekleniyor. [İnternet bağlantısı için](#)

AB - Çin

- AB-Çin Ticaret ve Yatırım İstişaresi ikinci toplantısı 8-9 Ekim 2026'da Pekin'de gerçekleştirildi. Çin Ticaret Bakanı Wang Wentao ile Ticaret ve Ekonomik Güvenlikten Sorumlu AB Komiseri Maroš Šefčovič pazara giriş engelleri, ihracat kontrolleri ve ikili ticaretin dengelenmesi konu başlıklarında görüşme gerçekleştirdi ve anlaşmazlıkların Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) kuralları çerçevesinde ele alınması ve ticari ilişkilerin daha dengeli hale getirilmesi yönündeki taahhütlerini yineledi. Görüşmelerden sonra yaptığı açıklamada Šefčovič, AB'nin Çin'e karşı ticaret açığının sürdürülemez olduğunu belirtti ve Çin kaynaklı kapasite fazlasının küresel rekabet koşullarını bozduğunu vurguladı.

AB ve Çin arasındaki görüşmeleri takiben yapılan ortak açıklamada yer verilen başlıca konular aşağıda özetleniyor:

- **Hibrit araç ticareti:** AB ve Çin'in DTÖ kurallarıyla uyumlu bir mutabakata ulaştığı ve

buna göre Çin'in AB'ye hibrit ve şarj edilebilir hibrit araç ihracatını mevcut miktarın yarıdan fazla azalmasını sağlayacak şekilde sınırlandıracağı açıklandı.

- **Gümrük vergileri:** Belirli ürünlerde vergilerin azaltılması veya kaldırılması potansiyelinin değerlendirilmesine devam edilecek. AB Komiseri Šefčovič tarafından yapılan açıklamaya göre otomobil yedek parçaları, zeytinyağı ve ayakkabı dahil bazı AB ürünlerinde Çin'in uyguladığı "en çok kayırılan ülke" tarifelerinin düşürülmesine yönelik mutabakata varıldı.
- **Elektrikli araçlar:** Çin menşeli bataryalı elektrikli araçlara yönelik sübvansiyon soruşturması kapsamında şirketlerin fiyat taahhütlerine ilişkin işlemler ve soruşturmalar sürdürülecek.
- **Tıbbi cihazlar:** AB ihracatçılarının Çin pazarına erişiminin sağlanması konusunda görüşmelere devam edilecek ve bu kapsamda 9. Çin Uluslararası İthalat Fuarı'nda işletmelerin bir araya getirilmesi amacıyla etkinlik düzenlenecek.
- **Pazara erişim konusunda diğer konular:** Kozmetik ve ilaçlara ilişkin düzenlemeler ele alınacak ve AB'nin Yabancı Sübvansiyonlar Tüzüğü üzerine teknik diyalog yürütülecek.
- **Temiz enerji projeleri:** Belirli invertörlerin kullanıldığı temiz enerji projelerine AB fonu sağlanmasına ilişkin resmi rehberin herhangi bir ülkeyi hedeflemediğinin AB tarafınca açıklandığı belirtilerek, konuyla ilgili görüşmelere devam edileceğine işaret edildi.
- **Yatırımlar ve ticaretin izlenmesi:** Taraflar yatırımların iki ekonomiye sağlayacağı faydaların artırılması ve geleceğe yönelik işbirliği olanaklarının değerlendirilmesi amacıyla görüşmeye devam edecek. Ticaret izleme mekanizması kapsamındaki iletişim ve işbirliği güçlendirilecek.
- **Nadir toprak elementleri ve kalıcı mıknatıslar:** Çin, AB'ye tedarik için ihracat lisanslarını hızlı işlem mekanizması üzerinden kolaylaştırmaya hazır olduğunu açıkladı. AB Komisyonu da çift kullanımlı ürünlerde Çin'e

yönelik belirli öncelikli lisansları kolaylaştırmak için üye ülke makamlarıyla çalışmaya devam edileceğini belirtti.

- **İhracat kontrolleri:** Çift kullanımlı ürün ihracatının kurallara uygun şekilde kolaylaştırılmasını sağlayacak yapısal önlemler araştırılacak. Kontrol listelerine ilave yapma ya da listelerden çıkarma işlemlerinde önceden bilgilendirme yapılacaktır.
- **Fikri mülkiyet:** Koruma ve uygulamanın etkinliği, adil uygulama ve öngörülebilirlik konusunda işbirliği sürdürülecek. İlerlemeler, AB-Çin Fikri Mülkiyet Çalışma Grubu üzerinden izlenecek.

AB-Çin Ticaret ve Yatırım İstişaresi ikinci toplantısının çıktıları 15-16 Ekim AB Liderler Zirvesi'nde değerlendirilerek, sonraki adımlar belirlenecek.

AB-Çin Ticaret ve Yatırım İstişaresi üçüncü toplantısının Mart 2027'de gerçekleştirilmesi, bunun öncesinde Çin Ticaret Bakanı Wang Wentao ile AB Ticaret ve Ekonomik Güvenlik Komiseri Maroš Šefčovič'in Ocak 2027 tarihinde çevrimiçi görüşmesi bekleniyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Kritik Hammaddeler

- AB Komisyonu kritik hammadde tedarikini güçlendirmek ve tedarik kaynaklarını çeşitlendirmek amacıyla yürütülecek 46 yeni stratejik proje belirledi. 16 AB üye ülkesinde gerçekleştirilecek olan projelerin, Kritik Hammaddeler Yasası kapsamında belirlenmiş olan 2030 yılı hedeflerine ulaşmaya katkı sağlaması bekleniyor.

AB Komisyonu söz konusu projelere ilişkin şu bilgileri paylaşıyor:

- Toplam 102 başvuru arasından seçilen projeler Belçika, Bulgaristan, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, İtalya, Litvanya, Hollanda, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovakya, İspanya ve İsveç'te yürütülecek.

- 8 proje hammaddelerin çıkarılması, 11 proje işlenmesi ve 19 proje geri dönüşüm alanında yürütülecek.
- Ayrıca, çıkarma ve işleme işlemlerini birleştiren 3 proje ve işleme ve geri dönüşümü birleştiren 5 proje yürütülmesi bekleniyor.
- Seçilen projeler Kritik Hammaddeler Yasası kapsamındaki 17 stratejik hammaddenin 15'ini kapsayacak.
- Ayrıca, 7 proje lityum, 12 proje nikel, 10 proje kobalt, 5 proje manganez ve 4 proje grafit alanına odaklanarak, AB'nin "batarya değer zincirini" güçlendirme hedefine katkı sağlayacak.
- Magnezyum ile ilgili 2 ve tungsten ile ilgili 3 projenin savunma ve havacılık sektörlerine katkı, nadir toprak elementlerine yönelik 4 projenin tamamlanması sayesinde kalıcı mıknatıs üretimine destek sağlanacak.
- Projelerin yasa kapsamındaki işleme ve geri dönüşüm hedeflerine önemli katkı sağlaması bekleniyor. Lityum ve nadir toprak elementlerinde işleme hedeflerinin tamamının; kobaltta %89'unun, tungstende %57'sinin ve magnezyumda %51'inin karşılanabileceği öngörülmüyor. Lityum, kobalt ve nadir toprak elementlerinde geri dönüşüm hedeflerinin de tamamına ulaşılabilmesi değerlendiriliyor.

Kritik Hammaddeler Yasası stratejik hammaddelerde AB'nin yıllık tüketiminin en az %10'una karşılık gelen çıkarma, %40'ına karşılık gelen işleme ve %25'ine karşılık gelen geri dönüşüm kapasitesi oluşturulmasını öngörüyor. [İnternet bağlantısı için](#)

AB - Uluslararası Ceza Mahkemesi

- AB, ABD'nin Uluslararası Ceza Mahkemesi'ne (UCM) yaptırım uygulama niyetini açıklamasından derin üzüntü duyulduğunu ve Mahkemenin bağımsızlığı ve çalışmalarını sürdürmesine yönelik desteğin sürdürüleceğini açıkladı. ABD tarafından açıklanan yaptırımların uygulanmaya başlanmasına kadar altı aylık süre bulunmasının diyalog fırsatı yarattığına işaret edilerek, Roma Statüsü'ne taraf

olan 125 ülke ile UCM'nin bağımsızlığının korunması amacıyla çalışılmaya devam edileceği belirtildi.

AB açıklamasında ayrıca, UCM'nin savaş suçlarını ve insanlığa karşı suçları soruşturma ve kovuşturma çalışmalarını sürdürebilmesi için AB'nin gerekli önlemleri almaya hazır olduğu ifade edildi ve söz konusu önlemlerin Tek Pazar'da faaliyet gösteren AB işletmelerinin çıkarlarını korumayı öngöreceği belirtildi. [İnternet bağlantısı için](#)

Standartlar

- AB Komisyonu, AB standardizasyon sistemini güncellemek amacıyla hazırladığı mevzuat değişikliği teklifini AB Konseyi ve Avrupa Parlamentosu'na sundu. Teklif, standartların daha hızlı hazırlanmasını, standart oluşturma süreçlerinde KOBİ'lerin temsilinin artırılmasını ve standartların AB'nin stratejik öncelikleriyle uyumlaştırılmasını sağlamayı amaçlıyor.

Düzenleme teklifi şu değişiklikleri içeriyor:

- **Standart oluşturma süreci:** Standart geliştirme süreçleri kesin şekilde belirlenerek, sürecin daha hızlı tamamlanması sağlanacak. (sürenin altı yıldan dört yıla inmesi öngörülmüyor)
- **Alternatif teknik araçlar:** Ortak teknik şartnamelerin hangi durumlarda alternatif çözüm olarak kullanılacağı netleştirilecek. Belirli koşullar ve güvenceler altında dış teknik şartnamelerin kullanımı artırılabilir.
- **Geçici teknik düzenlemeler ve uzman desteği:** Standartların hazırlanması süreci tamamlanana kadar ürünlerin mevzuata uygunluğunu göstermek amacıyla geçici teknik belgeler kullanılabilir. Acil veya özel uzmanlık gerektiren alanlarda diğer standart geliştirme kuruluşları da teknik çalışmalara katkı sağlayabilecek.
- **Katılım ve temsil:** AB ve ulusal standardizasyon kuruluşlarının, standart oluşturma süreçlerinde KOBİ'lerin, sivil toplumun, akademinin ve kamu kurumlarının etkin katılım ve temsilini sağlama yükümlülükleri

güçlendirilecek. Şeffaflık ve hesap verebilirliğe ilişkin yeni koşullar getirilecek.

- **Standartlara ücretsiz erişim:** AB hukuku çerçevesinde geliştirilen standartlara, özel erişim platformları üzerinden ücretsiz erişim sağlanabilecek. AB Adalet Divanı'nın ilgili kararları mevzuata aktarılacak.
- **Uluslararası koordinasyon:** Uluslararası standart oluşturma süreçleri kapsamında AB düzeyinde koordinasyon güçlendirilecek.
- **AB Standardizasyon Uzmanlık Merkezi:** Standardizasyon çalışmalarına stratejik yön vermek, farklı politika alanlarının uyumunu güçlendirmek ve standartların AB önceliklerine uygun hale getirilmesini sağlamak için yeni bir uzmanlık merkezi kurulacak.

AB Komisyonu'nun sunduğu yasal düzenleme tasarısının yürürlüğe girmesi için öncelikle AB Konseyi ve Avrupa Parlamentosu tarafından incelenmesi ve onay sürecinin tamamlanması gerekiyor. [İnternet bağlantısı için](#)

BRÜKSEL'DE GELECEK AY

AB Kurumları

- 15-16 Ekim, AB Liderler Zirvesi
- 24 Ekim, AB-Körfez İşbirliği Konseyi Zirvesi
- 29-30 Ekim, AB-Kanada Zirvesi
- 9 Kasım, Ekonomi ve Mali İşler Konseyi ve Eurogroup Toplantısı
- 13 Kasım, AB Liderleri Gayriresmi Toplantısı

Konferanslar

- 21 Ekim, "AI at work: where should think tank comms draw the line?", www.bruegel.org
- 29 Ekim, "The Rule of Law beyond the EU Member States: Assessing the Union's Performance 2026", www.epc.eu